

PRZEGLĄD BIBLIOTECZNY

LIBRARY REVIEW

Rocznik 86

2018

zeszyt 1

Kwartalnik „Przeгляд Biblioteczny” jest wykazywany na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z liczbą 9 punktów

TREŚĆ

ARTYKUŁY

- MAGDALENA WÓJCIK: Sztuczna inteligencja – potencjał dla procesów zarządzania informacją. 5
- JUSTYNA JASIEWICZ: Obszary, problemy i metody badawcze *library and information science*. Część II. 16
- URSZULA KNOP: Oferta politechnik w zakresie „Zeszytów Naukowych” i „Prac Naukowych” na podstawie bazy BazTech 33
- MICHAŁ MIROWSKI: Kartoteki haseł wzorcowych NUKAT i Biblioteki Narodowej – stan obecny, problemy i rozwiązania. 43

15-LECIE NUKAT

- EWA KOBIERSKA-MACIUSZKO: Na jubileusz 15-lecia Centralnego Katalogu Bibliotek Naukowych i Akademickich NUKAT 61
- Bibliografia selektywna katalogu centralnego NUKAT. Lata 1991-2017 (*Ewa Kobierska-Maciuszko, współpr. Anna Gimiewicz*). 77

POLEMIKA

- Nowe wydanie *Formatu MARC 21 rekordu bibliograficznego dla książki* – standard RDA w katalogu NUKAT (*Leszek Śnieżko, Magdalena Rowińska*) 87

SPRAWOZDANIA

- „200 Lat Ossolineum”. Konferencja jubileuszowa (Wrocław, 18-20 października 2017 r.) (*Małgorzata Korczyńska-Derkacz*). 95
- „Funkcje bibliotek – dawniej i dziś”. Konferencja naukowa (Wrocław, 22-23 listopada 2017 r.) (*Dariusz Kardela*). 100
- „Ochrona i bezpieczeństwo zasobów archiwalnych, bibliotecznych, muzealnych, galerii i innych instytucji kultury i nauki – dawniej i dziś”. Konferencja studencko-doktorancka kół naukowych bibliotekoznawców (Katowice, 5 grudnia 2017 r.) (*Maria Kycler, Bogumiła Warząchowska*) 104

ARTYKUŁY RECENZYJNE/RECENZJE I PRZEGLĄDY PIŚMIENNICTWA

- Instytucje kultury jako ośrodki życia społecznego*. Red. Anna Mierzecka, Elżbieta Barbara Zybert. Warszawa: Wydaw. SBP, 2017 (*Roman Batko*) 109

Jakub Maciej Łubocki: <i>Okladka jako część dokumentu na przykładzie płyty gramofonowej w ujęciu bibliologicznym</i> . Warszawa: Wydaw. SBP, 2017 (Dariusz Grygrowski)	115
Przegląd piśmiennictwa krajowego (Barbara Koryś)	124
Z lektur zagranicznych (Jacek Wojciechowski)	128
Z ŻYCIA SBP	145
WSKAZÓWKI DLA AUTORÓW	151

MAGDALENA WÓJCIK
Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa
Uniwersytet Jagielloński
e-mail: magda.wojcik@uj.edu.pl

SZTUCZNA INTELIGENCJA – POTENCJAŁ DLA PROCESÓW ZARZĄDZANIA INFORMACJĄ

Magdalena Wójcik, dr, adiunkt w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jej zainteresowania badawcze obejmują problematykę nowych form komunikacji w Internecie, w tym szczególnie mediów społecznościowych i ich związków z działalnością instytucji książki. Najważniejsze publikacje to: *Web 2.0 w działalności usługowej instytucji książki* (Kraków, 2013), *Rozszerzona rzeczywistość – potencjał badawczy z perspektywy bibliologii i informatologii*, „Przegląd Biblioteczny” 2014, z. 4, s. 565-581 oraz *The Use of Web 2.0 Services by Urban Public Libraries in Poland: Changes over the Years 2011-2013*, „Libri” 2015, vol. 65, iss. 2, Pages 91-103.

SŁOWA KLUCZOWE: Systemy informacyjno-wyszukiwawcze. Sztuczna inteligencja. Zarządzanie informacją.

ABSTRAKT: **Teza/cel** – Przedmiot artykułu stanowią rozwiązania z zakresu sztucznej inteligencji, które mogą być stosowane w procesach wyszukiwania i przetwarzania informacji. Celem jest określenie głównych kierunków potencjalnego wykorzystania sztucznej inteligencji dla procesów zarządzania informacją. **Metoda** – Zastosowano metodę analizy i krytyki piśmiennictwa. Przeprowadzono wyszukiwanie w katalogu Biblioteki Narodowej, katalogu WorldCat oraz przeszukano zagraniczne bazy danych używając narzędzia Google Scholar. Pod uwagę wzięto wyłącznie prace w opublikowane w języku polskim i angielskim w latach 2011-2016. Dodatkowo przeszukano także zasoby sieciowe przy użyciu wyszukiwarek globalnych i multiwyszukiwarek. Zebrany materiał poddano analizie celem ustalenia głównych kierunków badań nad zastosowaniem sztucznej inteligencji w procesach zarządzania informacją. **Wyniki** – W rezultacie dokonano przeglądu kluczowych rozwiązań, które mogą się okazać użyteczne z punktu widzenia informatologii oraz sformułowano wnioski dotyczące perspektyw rozwoju tej technologii i jej wpływu na zarządzanie informacją. **Wnioski:** Przeprowadzona analiza pokazała duży potencjał sztucznej inteligencji dla zarządzania informacją.

JUSTYNA JASIEWICZ
Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii
Uniwersytet Warszawski
e-mail: justyna.jasiewicz@uw.edu.pl

OBSZARY, PROBLEMY I METODY BADAWCZE *LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE* CZĘŚĆ DRUGA

Justyna Jasiewicz, dr, adiunkt na Wydziale Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się problemem kompetencji informacyjnych młodzieży, społecznymi konsekwencjami korzystania z Internetu oraz przemianami mediów masowych w perspektywie rozwoju ICT. Autorka publikacji *Kompetencje informacyjne młodzieży* (Warszawa, 2012) oraz licznych artykułów naukowych i popularnonaukowych publikowanych w pracach zbiorowych: „Przeglądzie Bibliotecznym”, „Information-Wissenschaft und Praxis”, „Gazecie Wyborczej”; współautorka pracy *Informacja zdrowotne. Oczekiwania i kompetencje polskich użytkowników* (Warszawa 2013). Członkini licznych zespołów badawczych, ekspertka szeregu organizacji pozarządowych, w tym Fundacji Orange i Fundacji Nowoczesna Polska, w latach 2014-2016 head of research w Centrum Cyfrowym Projekt: Polska.

SŁOWA KLUCZOWE: Bibliologia i informatologia. Bibliometria *Library and information science*. Metody badawcze.

ABSTRAKT: **Cel** – Celem niniejszego badania jest określenie kluczowych obszarów badawczych, które obecnie dominują w dyscyplinie *library and information science* oraz identyfikacja najczęściej wykorzystywanych metod i technik badawczych. Jest to druga część artykułu otwierającego cykl tekstów poświęconych problematyce metod badawczych stosowanych w obszarze LIS. **Metoda** – Na potrzeby opracowania niniejszego artykułu przeprowadzono przegląd piśmiennictwa (w pierwszej części) oraz analizę bibliometryczną na podstawie 2190 abstraktów artykułów opublikowanych w najważniejszych czasopismach z obszaru *information science* (w drugiej części). **Wyniki** – Wykazano, które zagadnienia i problemy badawcze są obecnie kluczowe dla LIS – zarówno na podstawie opracowań teoretycznych, jak również pomiarów bibliometrycznych i naukometrycznych. Zidentyfikowano również najważniejsze metody i techniki badawcze: badania bibliometryczne, analiza literatury. Wykazano rzadsze wykorzystywanie metod badawczych wymagających interakcji z respondentem: wywiadów, eksperymentów, obserwacji oraz triangulacji metodologicznej. **Wnioski** – Ze względu na dobór czasopism do analizy bibliometrycznej zasadne wydaje się przeprowadzenie w przyszłości analogicznego pomiaru w oparciu o czasopisma z obszaru *library science*.

URSZULA KNOP
Biblioteka Główna Politechniki Częstochowskiej
e-mail: uknop@adm.pcz.czyst.pl

OFERTA POLITECHNIK W ZAKRESIE „ZESZYTÓW NAUKOWYCH” I „PRAC NAUKOWYCH” NA PODSTAWIE BAZY BazTech

Urszula Knop, mgr, starszy kustosz dyplomowany, kierownik Oddziału Wydawnictw Ciągłych w Bibliotece Głównej Politechniki Częstochowskiej. Jej zainteresowania badawcze skoncentrowane są wokół zasobów Open Access, źródeł informacji naukowej, współczesnej biblioteki akademickiej. Autorka i współautorka prac naukowych i artykułów, m.in.: *Polskie czasopisma ogólnodostępne online w katalogach OPAC i na stronach www bibliotek wyższych uczelni technicznych – rozpoznanie wstępne*. „Bibliotheca Nostra” 2014, nr 1, s. 62-72, *Komunikacja z klientem w bibliotece akademickiej – ujęcie psychologiczne*. „Biblioteka” 2016, nr 20, s. 207-220.

SŁOWA KLUCZOWE: Biblioteki. BazTech. Czasopisma naukowe. Wydawnictwa ciągłe. Politechniki.

ABSTRAKT: **Cel/metoda badań** – Celem artykułu jest rozpoznanie zmian w „Zeszytach Naukowych” i „Pracach Naukowych” politechnik i rozwoju oferty na podstawie tytułów wybranych z bazy BazTech. Zanalizowano opisy bibliograficzne na poziomie opisu czasopisma wybranych tytułów, z uwzględnieniem zawartości pól „Tytuł”, „Następny tytuł”, „Uwagi”, „Pełne teksty”, „Pełne teksty dostępne lokalnie”. Podjęto próbę odpowiedzi na pytania: jak zmienia się dostępność i oferta tytułowa czasopism z rozróżnieniem na ofertę online i tylko drukowaną, w języku polskim i tylko w języku angielskim oraz czy „Zeszyty Naukowe” i „Prace Naukowe” politechnik zanikają tylko na skutek przekształcania politechnik. **Wnioski** – Obserwuje się nowe trendy w publikowaniu uczelnianych czasopism naukowych w ramach serii¹, niektóre tytuły są kontynuowane przez czasopisma bez formuły serii w wersji drukowanej i online głównie w tytułach w języku angielskim. W „Zeszytach Naukowych” i „Pracach Naukowych” zauważa się stabilność tytułów w języku polskim i duże braki w dostępie do zasobów online w BazTech.

¹ Przez termin seria rozumie się dokumenty o wspólnej proveniencji i funkcji lub formie [PKN, 2005, s. 94].

MICHAŁ MIROWSKI
Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
Centrum NUKAT
e-mail: m.mirowski@uw.edu.pl

KARTOTEKI HASEŁ WZORCOWYCH NUKAT I BIBLIOTEKI NARODOWEJ – STAN OBECNY, PROBLEMY I ROZWIĄZANIA

Michał Mirowski – absolwent Policealnego Studium Informacji, Archiwistyki i Księgarstwa oraz Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Pracownik Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie od 2007 r., starszy bibliotekarz w Centrum NUKAT, administrator kartoteki haseł formalnych.

SŁOWA KLUCZOWE: Centralna Kartoteka Haseł Wzorcowych NUKAT. Deskryptory Biblioteki Narodowej. Hasła korporatywne. Hasła osobowe. Integracja kartotek haseł wzorcowych. Kartoteki haseł wzorcowych.

ABSTRAKT: **Cel artykułu** – Artykuł przedstawia obecny stan polskich kartotek haseł wzorcowych, zawiera analizę historii i struktury kartoteki haseł wzorcowych NUKAT oraz porównanie z kartoteką haseł wzorcowych Deskryptorów Biblioteki Narodowej (DBN). Podaje definicje kartoteki wzorcowej i autorytatywnej, opisuje proces integracji kartotek haseł wzorcowych i jego efekty – rekord uniwersalny CKHW NUKAT, tabelę typowania, przekształcanie JHP BN na DBN. Porównanie niektórych typów haseł wzorcowych zintegrowanych khw NUKAT i DBN obrazują przykłady podane w tabelach. Artykuł omawia również podstawy tworzenia rekordów kartoteki haseł wzorcowych, aktualne zasady i różnice między CKHW NUKAT a bazą DBN. **Metoda** – Zastosowano metodę analizy i metodę porównania kartotek haseł wzorcowych NUKAT i BN oraz literatury przedmiotu. **Wyniki** – Przeprowadzone badania wykazały różnice między kartotekami haseł wzorcowych NUKAT i BN. Polegają one przede wszystkim na różnych zasadach, leżących u podstaw tworzenia haseł wzorcowych (normy, kryterium wyboru terminu jako hasło wzorcowe, struktura rekordu hasła wzorcowego) oraz różnej strukturze khw wyrażonej w formacie MARC 21.